

Тенденції української економіки очима керівників підприємств (аналітичний огляд). Дослідження попиту на продукцію підприємств та завантаженості виробничих потужностей*

М. В. Пугачова,
доктор економічних наук,
старший науковий співробітник,
директор НПІ статистичних технологій
НТК статистичних досліджень

Аналіз співвідношення попиту та пропозиції для будь-якої економіки – це головне питання дослідження якості її функціонування, рівноваги, що склалася або має бути досягнута. Запитання стосовно виробництва продукції, обсягів попиту (як внутрішнього, так і зовнішнього – експортного) та замовлень на продукцію завжди в тому чи іншому обсязі включалися до гармонізованих європейських анкет промислових і будівельних підприємств, підприємств роздрібної торгівлі та сфери послуг. Це стосується також і пов'язаних з наведеними ринковими індикаторами показників стану та завантаженості виробничих потужностей. Водночас методологами та організаторами українських обстежень ця група запитань була суттєво розширена, що дозволило набагато повніше вивчати механізм виробництва та збуту готової продукції (послуг) підприємствами.

Зрозуміло, що кожна з обстежуваних галузей економіки має свої особливі риси з огляду розробки і виконання виробничих планів, а також умов реалізації виробленої продукції (послуг, робіт), особливостей функціонування в ринкових умовах тощо. Тому аналіз стану ділової активності підприємств на основі інформації кон'юнктурних обстежень подається за досліджуваними галузями.

Промисловість

Протягом усього часу проведення обстежень спостерігається значна кореляція між змінами обсягів виробництва промислової продукції та змінами обсягів реалізації (коефіцієнт кореляції дорівнює 0,976), що свідчить про орієнтацію підприємств на споживача їх продукції. Хоча у 1997–1999 рр. підприємства менш чутливо реагували на зміни попиту, однак у наступні роки зв'язок між цими показниками став більш тісним. В останні роки суттєво прискорилися і темпи зростання обсягів промислового виробництва та реалізації порівняно з тими, що спостерігалися на початку обстежень у 1997–2000 рр. (рис. 1).

У II кв. 2008 р. найсуттєвіше зростання обсягів виробництва зареєстроване на металургійних підприємствах (для них значення балансу дорівнювало +69%), підприємствах з виробництва інших неметалевих мінеральних виробів і з виробництва машин та устаткування (баланси становлять +47%). Тільки дві групи підприємств скоротили обсяги виробництва – це підприємства текстильної промисловості (-14%) та підприємства з виробництва електроенергії, газу та води (-66%), що для останніх можна пояснити впливом сезонних факторів.

Рис. 1. Зміни обсягів виробництва у промисловості

Аналогічна ситуація спостерігалась і щодо змін обсягів реалізації промислової продукції.

Протягом усього часу опитувань респонденти надають більш оптимістичні прогнози щодо виробництва і реалізації продукції, ніж потім показують отримані результати. Вони подали найкращий прогноз щодо зростання обсягів виробництва порівняно з ана-

* Другий аналітичний огляд із запланованого циклу щодо використання інформації кон'юнктурних обстежень підприємств для статистичного моніторингу їх ділової активності. Перший огляд надруковано у № 2 (41) журналу за 2008 рік (с. 68–75).
© М. В. Пугачова, 2008

ОБСТЕЖЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

логічними кварталами за весь час проведення обстежень і на III кв. 2008 р. (див. рис. 1). Очікування щодо збільшення обсягів реалізації промислової продукції теж дуже оптимістичні, вони знаходяться на рівні аналогічних кварталів трьох попередніх років. При цьому прогноз щодо реалізації продукції підприємств на експорт респонденти надали помірно оптимістичний: 20% планують збільшити обсяги, а 38% – залишити без змін. Респонденти зазначають, що на ці прогнози найбільше впливали такі причини, як загальний рівень попиту (замовлень) (причому 79,7% респондентів, які обрали цей варіант відповіді, надали йому найвищий рівень важливості) та експортний попит. На третьому місці – дохідність (рис. 2). Вплив політичних умов в Україні займає передостаннє місце серед інших причин.

Крім відстеження тенденцій змін обсягів виробництва та реалізації, кон'юнктурні обстеження дозволяють оцінювати стан реалізації продукції на основі як відповіді на пряме запитання, так і даних щодо запасів готової продукції, яку випускають підприємства. Причому стан реалізації оцінюється не тільки в цілому, а й окремо – всередині країни та в експортно-розрізі.

Оцінки стану реалізації промислової продукції постійно мають негативні значення, тобто респонденти вважають його переважно незадовільним. Проте ос-

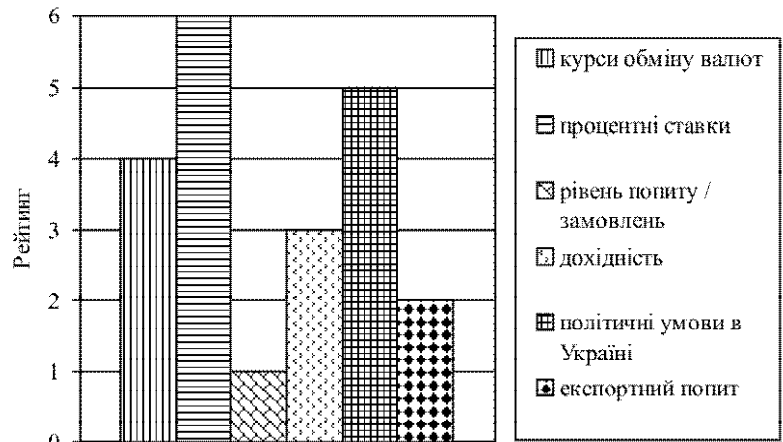

Рис. 2. Фактори, що найбільше впливають на прогнози респондентів щодо реалізації продукції на експорт

таннім часом намітилися позитивні зрушення: отримані оцінки, хоча все ще продовжують залишатися негативними, але є найкращими порівняно з аналогічними кварталами попередніх років; при цьому найвищі значення серед оцінок за весь час проведення обстежень мали ті, що надані респондентами в IV кв. 2007 р. та II кв. 2008 р. Оцінки рівня реалізації продукції окремо в Україні та на експорт наведені на рис. 3. З нього випливає, що за 10 років відбулося зростання обох оцінок, проте для внутрішньої реалізації воно більш відчутне, при цьому в II кв. 2008 р. оцінки щодо експорту досягли максимальних рівнів за весь час опитувань.

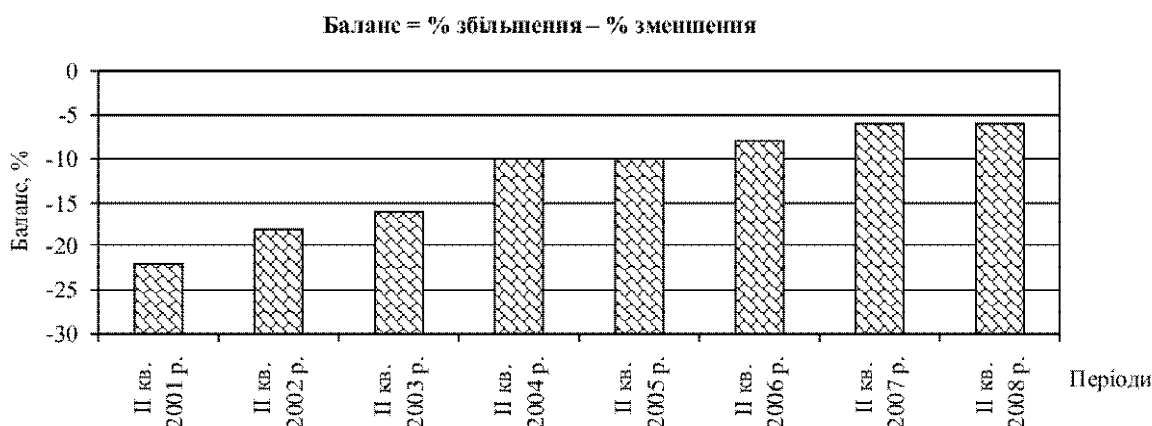

Рис. 3. Оцінки обсягів реалізованої продукції

Майже не змінюються протягом останніх двох років баланси думок респондентів щодо змін обсягів грошового попиту на продукцію підприємств, тобто обсягів операцій з реалізації, що здійснюються з використанням векселів, взаєморозрахунків тощо: тільки 1–2% опитаних відмічають їх збільшення. При цьому 35–38% респондентів узагалі не відповідають на це запитання, що може бути непрямим підтвердженням відсутності на їх підприємстві таких розрахунків. Загальний баланс відповідей у теперішній час зріс до –6% (рис. 4).

Дослідження стану запасів готової продукції на промислових підприємствах теж дозволяє отримати уявлення щодо співвідношення між попитом і пропозицією продукції підприємств. За оцінками респондентів, в останні три квартали стан запасів продовжував покращуватися: надмірні запаси відмічають тільки 9–10% опитаних проти 11–13% у попередні роки, хоча питома вага підприємств, що вважають обсяги запасів своєї продукції низькими, поки що не зменшується і дорівнює 20%. Проте з 2001 року спостерігається тенденція наближення значення балансів

ОБСТЕЖЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

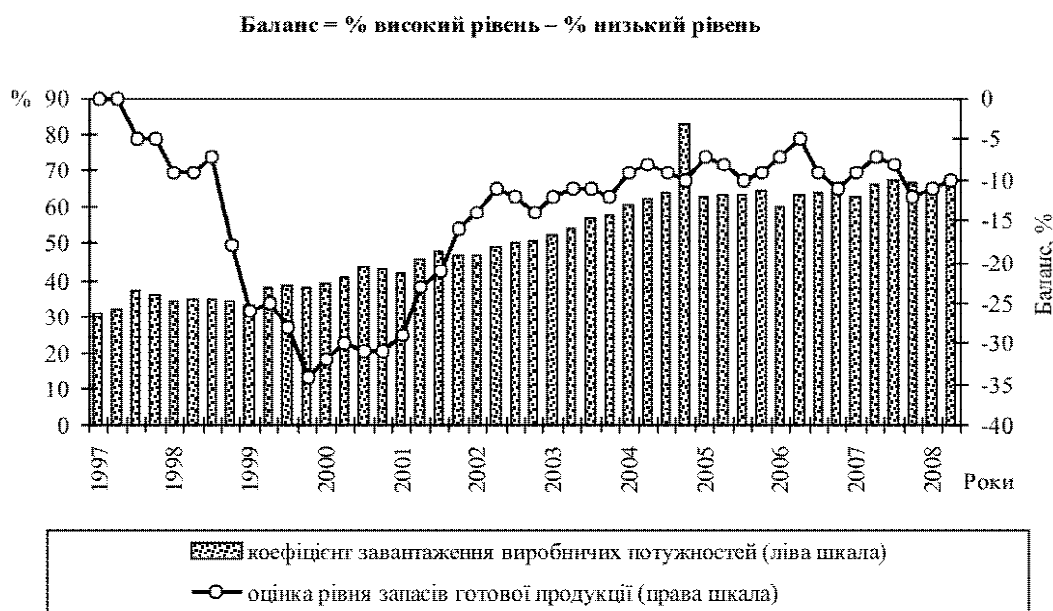

Рис. 4. Зміни обсягів негрошового попиту

до нульової позначки, що має відображати відносну рівновагу виробництва–реалізації (рис. 5).

За видами економічної діяльності рівень запасів готової продукції суттєво відрізняється. У II кв. 2008 р. чотири групи підприємств оцінюють його як низький; це підприємства із вторинної переробки (баланс відповідей дорівнює –57%), з виробництва коксу та

продуктів нафтопереробки (–25%), з виробництва паперу та картону (–20%), з виробництва машин та устаткування (–19%). Дві групи підприємств вважають рівень запасів високим, тобто частина виробленої продукції швидко не реалізується; до них належать підприємства з виробництва шкіри та шкіряного взуття (+6%) та з виробництва інших неметалевих міне-

Рис. 5. Порівняння завантаження виробничих потужностей та стану запасів готової продукції

ральних виробів (+1%). При цьому *темпи* скорочення запасів готової продукції у досліджуваному кварталі у всіх наведених груп уповільнилися; винятком є тільки підприємства, що випускають інші неметалеві мінеральні вироби: у них запаси суттєво зросли (баланс +11%). У цілому по промисловості останнє значення балансу змін запасів готової продукції дорівнює значенню для другого кварталу попереднього року і децю вище за отримані у трьох попередніх кварталах (баланс дорівнює –5%).

У III кварталі респондентами очікувалося деяке скорочення запасів готової продукції: прогнозоване значення балансу дорівнює –2%, але більше половини

опитаних підприємств (56%) вважають, що запаси змінюватися не будуть.

Коефіцієнт завантаження виробничих потужностей є одним з тих показників, за яким легко оцінити, чи на повну потужність працюють підприємства, чи є в них “запас міцності” (тобто можливість збільшити завантаження, якщо зросте попит на продукцію) і чи є цей попит стимулом для того, щоб збільшувати завантаження потужностей. Загальноприйнятим є твердження, що для нормального функціонування підприємства за умови наявності нормального попиту на його продукцію коефіцієнт завантаження має коливатися в інтервалі 80–85%. І саме такі значення

ОБСТЕЖЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

цього показника реєструються в середньому по країнах Євросоюзу протягом останніх 10 років. В Україні в цей самий період спостерігається інша ситуація (див. рис. 5): на початку обстежень у 1997–1999 рр. потужності промислових підприємств використовувалися тільки на 37–39%, у період до 2004 року цей показник зріс до 60% і протягом останнього року почав наближуватися до позначки 70%.

У II кв. 2008 р. найкраще, як і раніше, завантажені потужності у добувній промисловості (на 79,4%), у підприємств з виробництва готового одягу та хутра (на 74,4%), з виробництва інших неметалевих мінеральних виробів (де зараз спостерігається найбільше зростання обсягів запасів готової продукції) (на 74,1%). Найменш завантаженими виявилися, як і раніше, потужності підприємств з виробництва транспортного устаткування (на 56,7% проти 59,4% – у попередньому кварталі), з виробництва електричного та електронного устаткування (відповідно, на 57,6% проти 59,8% – у попередньому кварталі), а також з виробництва коксу і продуктів нафтопереробки (на 57,8%).

Оцінки завантаженості виробничих потужностей на промислових підприємствах, що розраховуються у формі балансів як різниці відповідей “потужностей більш ніж достатньо” і “недостатньо”, теж покращилися протягом останніх років: тільки 12–14% респондентів (проти 40–46% у 1997–1998 рр.) вважають потужності недозавантаженими, а 76–78% вважають їх достатніми.

Такий показник, як забезпеченість замовленнями на продукцію, дозволяє оцінити, наскільки вдало підприємства проводять маркетингову політику. Хоча, безперечно, кожна галузь економіки, кожний вид економічної діяльності мають свої особливості: наприклад, найбільший період замовлень у підприємств з виробництва електроенергії, газу та води (на 10,1 місяці) і добувної промисловості (на 7,0 місяців), а найменший – у підприємств з виробництва паперу та картону (на 2,1 міс.).

Будівництво

Виходячи зі специфіки будівельної галузі, головними питаннями для аналізу ринкової рівноваги є обсяги будівельних (будівельно-монтажних) робіт і обсяги нових замовлень на роботи (на внутрішньому і зовнішньому ринках), а також стан завантаженості виробничих потужностей.

Зростання обсягів робіт у будівництві спостерігалось протягом усього часу опитувань і досягло максимальних значень у 2004 році (рис. 6). У наступні 3 роки зареєстроване деяке уповільнення темпів зростання, хоча постійно майже половина всіх опитаних будівельних підприємств збільшувала обсяги робіт і тільки 22% – знижували. Причому все ще нарощують обсяги робіт, хоча і більш повільними темпами, підприємства, що займаються житловим будівництвом (баланс відповідей дорівнює +31%), будівництвом інженерних споруд (+28%) та нежитловим будівництвом (+26%).

На III квартал 2008 року респондентами прогнозується подальше збільшення обсягів робіт, водночас 14% підприємств очікують на їх скорочення. Найбільше зростання все ще прогнозують, незважаючи на повідомлення про застій на ринку, на об'єктах будівництва житлових будинків (баланс відповідей дорівнює +43%), а також на об'єктах будівництва інженерних споруд (+39%).

Оцінки поточного рівня обсягу будівельно-монтажних робіт відчутно зростали протягом усього часу проведення обстежень, і II квартал поточного року теж не був винятком: баланс відповідей перевищує показники попереднього кварталу на 9 процентних пунктів і становить –32% (рис. 7), що є найкращим значенням порівняно з аналогічними кварталами за весь період опитування, крім II кварталу 2004 р. (баланс –22%) та II кварталу 2007 року (баланс –29%).

Динаміка змін обсягів надходження нових замовлень на будівельні роботи протягом 10 років має яскраво виражений позитивний характер: баланси думок зросли з –50% у 1997 році до 11–17% у

Рис. 6. Зміни обсягів будівельних робіт

ОБСТЕЖЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

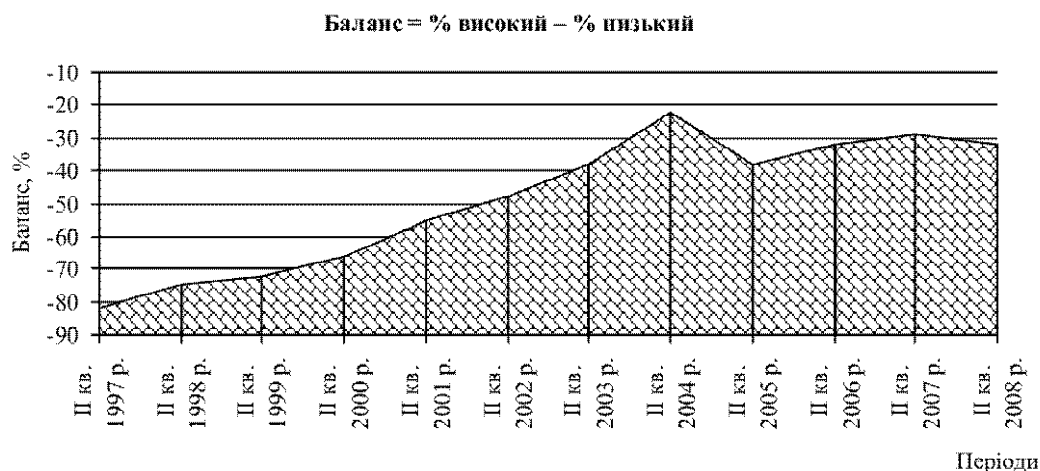

Рис. 7. Оцінки рівня обсягу будівельно-монтажних робіт

2007–2008 рр. (рис. 8). У II кв. поточного року 41% опитаних підприємств повідомили про незмінність обсягів нових замовлень, водночас у 31% ці обсяги збільшилися. Замовленнями будівельні підприємства в середньому забезпечені на 5,1 місяці роботи, серед них за об'єктами проведення будівництва найкращий стан забезпеченості у тих, що зайняті будівництвом житла (рис. 9).

Відсоток підприємств, що прогнозували на III кв. поточного року зростання обсягів надходжень нових замовлень, становить по галузі в цілому лише 42% (баланс дорівнює +31%). Найбільше підприємств, що очікують на зростання обсягів, серед зайнятих на об'єктах нежитлових будівель (+35%) та інженерних споруд (+34%).

Оцінки респондентами рівня обсягів замовлень за укладеними контрактами на внутрішньому ринку теж демонструють позитивну динаміку: якщо відсоток високих та задовільних оцінок у 1997–1998 рр. становив 13–20%, то у 2007–2008 рр. він досяг 59–64%. На зовнішньому ринку опитувані будівельні підприємства працюють дуже мало: лише приблизно 20% респондентів відповідають на це запитання, тому і результати значно скромніші, хоча деякі позитивні зрушення також можна побачити.

Оцінки рівня використання виробничих потужностей респондентами досліджуються у будівництві з 2002 року, коли реєструвалося 10–14% підприємств з недозавантаженими, на їх думку, виробничими потужностями. Протягом двох останніх років цей показник зменшився до 7–11%. У II кв. 2008 р. ситуація на підприємствах дещо покращилася порівняно з попереднім кварталом: баланс становить –1%, і це одне з найвищих значень серед аналогічних кварталів за весь час включення питання до анкети. Тобто кількість тих підприємств, що відчувають нестачу виробничих потужностей, майже дорівнює кількості респондентів, що мають надлишкові потужності. Враховуючи, що питома вага і тих, і інших відносно невелика (11%–12%), а достатній рівень потужностей зареєстровано у 75% опитаних підприємств, можна вважати, що у галузі склалася майже задовільна ситуація.

У середньому виробничі потужності будівельних підприємств у поточному кварталі завантажені на 76,1%. На рис. 10 показано розподіл завантаженості за об'єктами будівництва.

Рис. 8. Зміни обсягів надходжень нових замовлень на будівельні роботи

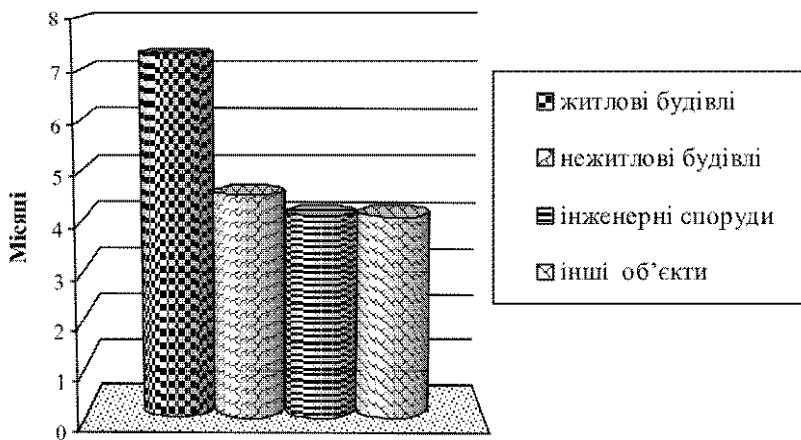

Рис. 9. Рівень забезпечення підприємств замовленнями на будівельні роботи за об'єктами будівництва у II кв. 2008 р.

Роздрібна торгівля

У цій галузі більша частина інформації щодо діяльності підприємств збирається за групами продовольчих товарів, кожна з яких має свої особливості продажу, зберігання, формування ціни реалізації та торгової націнки. На рис. 11–12 представлена динаміка фізичного обсягу товарообороту для деяких груп продовольчих товарів.

У II кварталі поточного року товарооборот, порівняно з попереднім кварталом, у цілому зріс, особливо за групами продовольчих товарів. Зокрема, помітно зросли баланси за такими групами: овочі та фрукти (баланс дорівнює +32%, і це найкращий показник за всі попередні роки досліджень, крім III кварталу 2007 року, коли баланс становив +39%), вино-горілчані вироби (+20%), тютюнові вироби та хлібобулочні вироби (по +15%), молоко та молокопродукти й кондитерські вироби (по +9%).

Крім того, спостерігалось зростання продажу будівельних матеріалів (баланс +30%), господарчих товарів і побутової хімії (баланс становить +17%, і це найкраще його значення серед відповідних кварталів за весь час досліджень). Водночас за деякими групами товарів у II кв. 2008 р. відмічено значне скорочення обсягів реалізації. Так, зменшилися обсяги продажів телерадіотоварів (див. рис. 12), ювелірних виробів і книг (хоча значення балансів для

цих двох груп є серед найвищих для аналогічних кварталів за весь час опитувань), рибних продуктів, електротоварів та одягу.

У III кварталі 2008 року, на думку респондентів, слід очікувати подальшого зростання обсягів товарообороту за всіма товарними групами. Найбільшого зростання в III кварталі респонденти очікують щодо будматеріалів, овочів та фруктів, ювелірних виробів, господарчих товарів та побутової хімії, найменшого – щодо рибних продуктів.

Обсяг замовлень підприємств роздрібною торгівлю у постачальників на вітчизняні товари постійно зростає: баланс відповідей не опускався протягом

всього часу дослідження нижче величини +4% (рис. 13), що не можна сказати про замовлення на імпорتنі товари (значення балансу хоча і зросло в останні роки до -4%...-6%, але весь час залишалося негативним). Також у II кварталі зберігаються позитивна тенденція зростання обсягів поставок вітчизняної продукції на ринок через підприємства роздрібною торгівлю та тенденція щодо скорочення обсягів поставок імпоротної продукції.

Обсяги замовлень у постачальників на вітчизняні товари у III кварталі, згідно з наявною тенденцією, повинні знову зростати. 31% опитаних підприємств планують збільшити такі замовлення, ще 62% респондентів – залишать їх без змін, і тільки 4% – знизять, а щодо імпортних товарів, то підприємства знов очікують незначне збільшення обсягів замовлень на них (баланс становить +3%).

Транспорт

Починаючи з другої половини 2003 року, переважає тенденція зростання обсягів виконаних транспортними підприємствами робіт (рис. 14), хоча і зареєстровано дві точки зменшення: у I кв. 2006 р. та II кв. 2007 р.

II квартал 2008 року відзначився деяким подальшим уповільненням темпів зростання обсягів робіт, виконаних транспортними підприємствами. За сезон-

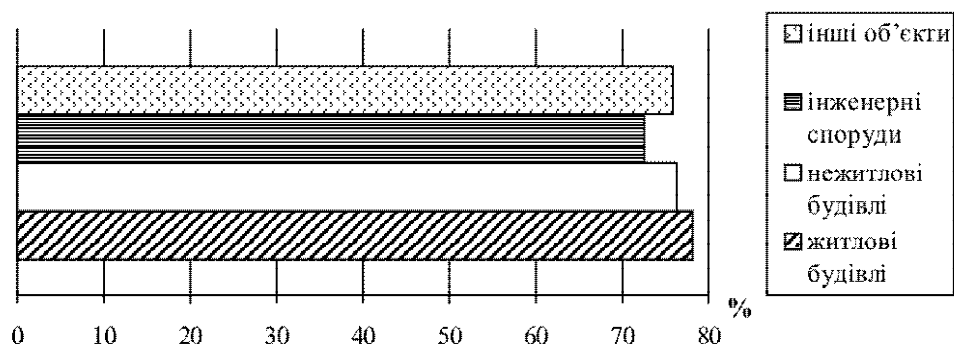

Рис. 10. Рівень завантаження виробничих потужностей будівельних підприємств за об'єктами будівництва у II кв. 2008 р.

ОБСТЕЖЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Рис. 11. Зміни обсягів товарообороту основних продовольчих товарів

Рис. 12. Зміни обсягів товарообороту товарів тривалого користування

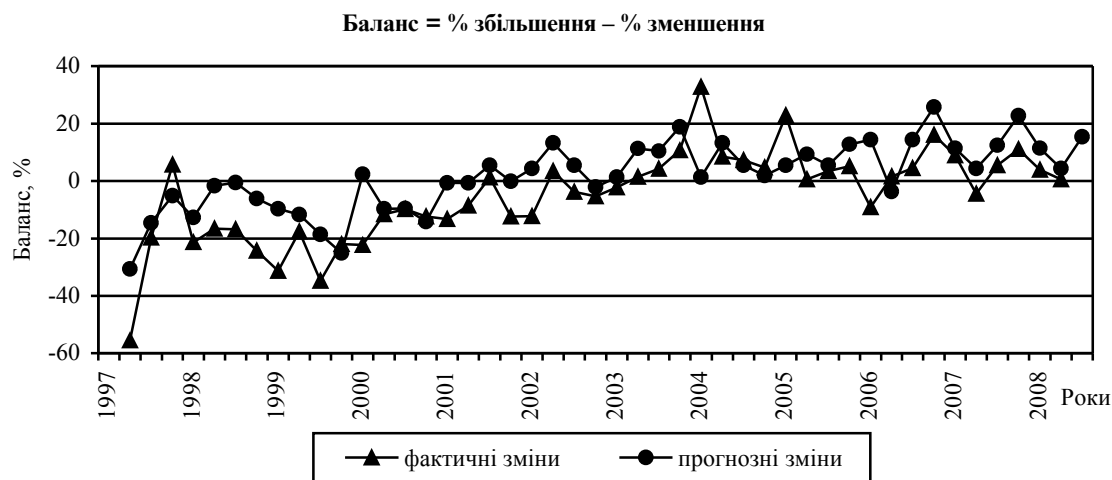

Рис. 13. Зміни обсягів замовлень на товари торговими підприємствами

но незгладженими оцінками керівників, обсяг виконаних робіт збільшився у 45% підприємств-респондентів, у 39% – не відбулося ніяких змін. Обсяги пере-

везень підвищилися на всіх видах транспорту: за сезонно незгладженими даними для залізничного транспорту баланс становить +55%, міського і автодорож-

ОБСТЕЖЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Рис. 14. Зміни обсягів робіт транспортних підприємств

Рис. 15. Зміни попиту на транспортні роботи

нього транспорту – +24%, морського та авіаційного по +60%, річкового +71%.

Прогноз респондентів щодо обсягу виконаних підприємствами транспортних робіт на III квартал 2008 року оптимістичний – темпи зростання суттєво прискоряться і перевищать прогнози для всіх аналогічних кварталів попередніх років (рис. 14). Найбільшого зростання очікують на морському та залізничному транспорті, а трохи меншого – на авіаційному.

Попит на транспортні послуги, за оцінками респондентів, зростає тільки в окремі періоди (рис. 15). В основному спостерігалось то пришвидшення, то уповільнення темпів падіння (тобто значення майже всіх балансів були від'ємними).

Сподівання щодо змін попиту постійно дещо оптимістичніші, ніж реальні (фактичні) зміни (див. рис. 15). Щодо прогнозів на III квартал поточного року, то 25% респондентів очікують зростання попиту на послуги своїх транспортних підприємств, а 65% вважають, що він не зміниться. Причому очікується поштовплення попиту як фізичних осіб (населення), так і юридичних осіб.

Найбільший період забезпеченості замовленнями, починаючи з 2004 року, мають підприємства авіаційного транспорту (в середньому – на 100 днів), хоча у 1997–2003 рр. вони були серед останніх за цим показником. Постійно суттєво зростає період забезпеченості замовленнями на міському та автомобільному транспорті, а ось на залізничному, після поштовплення попиту на його послуги у 2000–2002 рр., період забезпеченості замовленнями скоротився в середньому до 40–50 днів. Традиційно функціонування водних видів транспорту знаходиться під суттєвим впливом сезонного попиту, проте можна відмітити, що, починаючи з 2003 р., тривалість замовлень значно зросла і у IV кв. 2007 р. досягла максимального значення серед усіх видів транспорту за весь час опитувань (166 днів).

Починаючи з середини 1999 року, спостерігається постійна нестача виробничих потужностей транспортних підприємств для виконання наявної кількості замовлень. Протягом останнього року 71–75% опитаних повідомляли про достатність потужностей, 4–6% – про надлишок, а 19–23% – про нестачу.

ОБСТЕЖЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Сільське господарство

У сільському господарстві досліджується інформація щодо обсягів виробництва та реалізації продукції окремо для тваринництва і рослинництва. Причому моніторинг виробництва продукції тваринництва здійснюється щоквартально (рис. 16), а продукції рослинництва – тільки два квартали щорічно (третій і четвертий).

У II кв. 2008 р. зареєстроване уповільнення темпів падіння обсягів виробництва продукції тваринництва (див. рис. 16), хоча ситуація, що склалася, дещо краща за ту, яка спостерігалася в аналогічному кварталі попереднього року. У III кв. поточного року респонденти очікують зростання обсягів виробництва у тваринництві.

Динаміка змін обсягів реалізації продукції тваринництва в Україні (рис. 17) у цілому відповідає динаміці змін обсягів виробництва цього виду сільгосппродукції, а щодо реалізації в інші країни, то тут стан справ майже не змінюється протягом всього часу дослідження стосовно продукції і тваринництва, і рослинництва: 90–95% опитаних не відповідають на це запитання, 5–7% вважають, що обсяги не змінюються, а 1% – що зменшуються.

У II кв. 2008 р. отримано найкращі оцінки рівня попиту на м'ясо за останні 2 роки: 54% респондентів вважають його нормальним. Попит на молоко вважають нормальним тільки 44% опитаних, що на 4 п. п. менше, ніж в аналогічному кварталі минулого року та у попередньому кварталі 2008 року. Майже незмінними, порівняно з останніми кварталами, залишилися показники оцінки попиту на птицю та яйця, а для обох видів зерна – залишилися на рівні II кварталу 2007 року: нормальним його вважають 50% респондентів, які реалізують продовольче зерно, і 55% респондентів – фуражне зерно. На III кв. 2008 р. прогнозується зростання обсягів реалізації продукції і тваринництва, і рослинництва в межах України.

Наразі тільки 27% опитаних задоволені ринком збуту сільськогосподарської продукції (рис. 18). І хоча це – одне з максимальних значень за весь період включення запитання до анкет (2003–2008 рр.), проте воно явно не свідчить на користь того, що підприємства намагаються докладати зусиль для пошуку нових ринків та шляхів реалізації продукції. Напевне, цьому сприяє і недостатньо сильний вплив конкурентного середовища, про який повідомляють підприємства сільського господарства.

Рис. 16. Зміни обсягу виробленої продукції тваринництва

Рис. 17. Зміни обсягів реалізації в Україні сільськогосподарської продукції

ОБСТЕЖЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

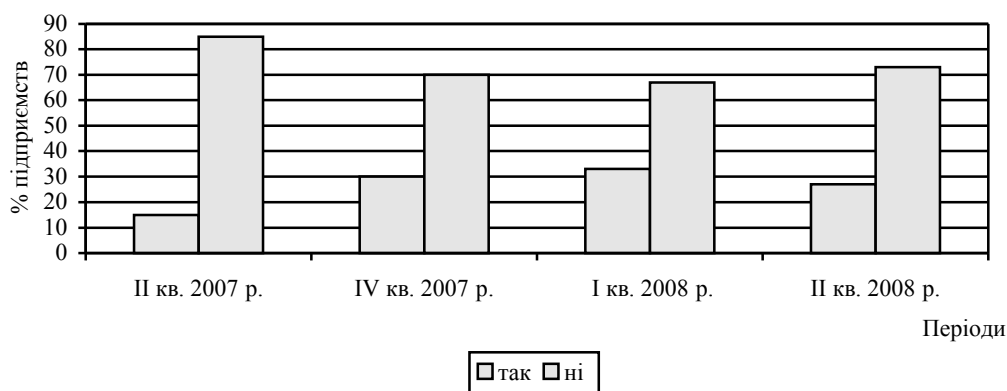

Рис. 18. Задоволеність ринком збуту продукції

Аграрні ринки (товарні біржі, оптові ринки, заготівельні кооперативи тощо), які сприяли б кращій реалізації продукції сільськогосподарських підприємств, існують тільки на території регіонів, де функціонує приблизно 20 % тих респондентів, які відповіли на запитання. І така ситуація спостерігається вже протягом трьох останніх років, хоча в період 2000–2004 рр., за повідомленнями респондентів, таких ринків існувало значно більше (тоді питома вага позитивних відповідей становила 25–40%).

Деякі інші статистичні дані щодо обстежень діло-

вої активності підприємств регулярно публікуються на сайті НТК статистичних досліджень за адресою <http://www.ntkstat.com.ua>. Більш докладну аналітичну інформацію (зокрема, за видами економічної діяльності у промисловості, об'єктами виробничого призначення у будівництві та за видами транспорту) і результати обстежень можна отримати з “Бюлетеня обстежень ділової активності підприємств”, який видається щоквартально Держкомстатом України разом із НТК статистичних досліджень.

Вітаємо з ювілеєм!

Скальського

Василя Володимировича,

начальника Головного управління статистики
у Хмельницькій області.

Бажаємо міцного здоров'я, подальших успіхів,
творчої наснаги й оптимізму!

Рада засновників та редколегія журналу
“Статистика України”

